

Plan wynikowy

PODEJMOWANIE I PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

**W roku szkolnym 2019/2020 przeznaczony
dla klas drugich i trzecich* techników i szkół branżowych I stopnia** (we wszystkich zawodach)
– dla absolwentów gimnazjów –
na 30 godzin lekcyjnych*****

* W roku szkolnym 2019/2020 w klasach pierwszych techników i szkół branżowych I stopnia obowiązuje „nowa podstawa programowa” kształcenia w zawodach z 2019 r., a w klasach czwartych techników obowiązuje „stara podstawa programowa” kształcenia w zawodach z 2012 r.

** Są to m.in. szkoły korzystające z planów i programów nauczania opracowanych w 2017 r. przez ORE.

*** Do szkół, w których na podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej przeznaczono 60 godzin, mamy opracowany odrębny plan wynikowy i program nauczania.

Plan wynikowy opracowany został w sierpniu 2017 r. i zaktualizowany w sierpniu 2018 r. i maju 2019 r.

W planie wynikowym uwzględniono efekty kształcenia – **wspólne dla wszystkich zawodów** – dotyczące części „(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej” zawarte w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. z 2017 r., poz. 860).

Podstawa programowa kształcenia w zawodach obejmuje trzy części:

- 1) część I określa ogólne cele i zadania kształcenia zawodowego oraz obejmuje tabelę zawierającą wykaz kwalifikacji wraz z ich powiązaniem z zawodami i efektami kształcenia;
- 2) część II określa: dla wszystkich zawodów, efekty kształcenia wspólne dla zawodów w ramach obszaru kształcenia, stanowiące podbudowę do kształcenia w zawodzie lub grupie zawodów oraz efekty kształcenia właściwe dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach;
- 3) część III określa opis kształcenia w poszczególnych zawodach zawierający: nazwy i symbole cyfrowe zawodów, zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego, cele kształcenia w zawodach, nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, warunki realizacji kształcenia w zawodach, minimalną liczbę godzin kształcenia zawodowego oraz możliwości uzyskania dodatkowych kwalifikacji w zawodach w ramach obszaru kształcenia określonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Efekty kształcenia dotyczące podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej zostały zawarte w części II podstawy programowej.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA W ZAWODACH (...) część II (...)

Efekty kształcenia wspólne dla wszystkich zawodów

(BHP). Bezpieczeństwo i higiena pracy (...)

(PDG). Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej*

Uczeń:

- 1) stosuje pojęcia z obszaru funkcjonowania gospodarki rynkowej;
- 2) stosuje przepisy prawa pracy, przepisy prawa dotyczące ochrony danych osobowych oraz przepisy prawa podatkowego i prawa autorskiego;
- 3) stosuje przepisy prawa dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) rozróżnia przedsiębiorstwa i instytucje występujące w branży i powiązania między nimi;
- 5) analizuje działania prowadzone przez przedsiębiorstwa funkcjonujące w branży;
- 6) inicjuje wspólne przedsięwzięcia z różnymi przedsiębiorstwami z branży;
- 7) przygotowuje dokumentację niezbędną do uruchomienia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- 8) prowadzi korespondencję związaną z prowadzeniem działalności gospodarczej;
- 9) obsługuje urządzenia biurowe oraz stosuje programy komputerowe wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej;
- 10) planuje i podejmuje działania marketingowe prowadzonej działalności gospodarczej;
- 11) planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań*;
- 12) stosuje zasady normalizacji*;
- 13) optymalizuje koszty i przychody prowadzonej działalności gospodarczej.

(JOZ). Język obcy ukierunkowany zawodowo (...)

(KPS). Kompetencje personalne i społeczne (...)

(OMZ). Organizacja pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika) (...)

* Efekty kształcenia w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach z 2017 r. w porównaniu z efektami kształcenia określonymi w podstawie programowej z 2012 r. różnią się dwoma zapisami. Do podstawy programowej z 2017 r. wprowadzono dwa efekty kształcenia, których nie było w podstawie programowej z 2012 r.: punkt 11 – planuje działania związane z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań oraz punkt 12 – stosuje zasady normalizacji.

Podręcznik: W procesie nauczania będzie wykorzystywany podręcznik J. Musiałkiewicza „Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej” wydany przez Wydawnictwo Ekonomik – Jacek Musiałkiewicz (rok wydania 2019), dlatego układ planu wynikowego jest zgodny z układem treści tego podręcznika.

W roku szkolnym 2019/2020 w klasach pierwszych, drugich i trzecich przeznaczonych dla absolwentów gimnazjów można pominąć rozdział 2. podręcznika pt. „Podstawowe wiadomości o przedsiębiorstwie”.

Liczba godzin: plan wynikowy został sporządzony przy założeniu, że na efekty kształcenia związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności gospodarczej przewidziano 30 godzin.

Przedstawiony plan wynikowy ma charakter uniwersalny – został sporządzony z myślą o wszystkich zawodach. Aby nadać mu charakter indywidualny, należy pozamieniać niektóre ogólne określenia na wyrażenia dotyczące zawodu, w którym realizują Państwo kształcenie, np. zapis „Wskazuje przedsiębiorstwa należące do jego branży (chodzi o branżę związaną ze zdobywanym zawodem)” należy zastąpić zapisem „Wskazuje przedsiębiorstwa należące do branży gastronomicznej” – jeżeli kształcenie odbywa się w jednym z zawodów gastronomicznych.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
1	1	(PDG 1)÷11)	Zasady pracy na lekcjach przedmiotu „Podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej”	Podstawa programowa. Program nauczania. Materiał nauczania. Wymagania edukacyjne. Ocenianie. Sprawy organizacyjne. Organizacja pracy w pracowni.	1. Definiowanie pojęć: „podstawa programowa”, „program nauczania”, „materiał nauczania”. 2. Definiowanie pojęcia „wymagania edukacyjne”. 3. Wyliczanie źródeł, z których uczeń będzie korzystał w czasie nauki (podręcznik, ćwiczenia, inne źródła). 4. Wyjaśnianie zasad oceniania.	
2	1	(PDG 1)	Powtórzenie podstawowych wiadomości o rynku i działalności gospodarczej	Rynek. Działalność gospodarcza i formy jej prowadzenia. Osoba fizyczna. Osoba prawna. Jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Krajowy Rejestr Sądowy (KRS). Spółki osobowe i spółki kapitałowe.	• Wyjaśnia pojęcia: rynek, popyt, podaż, równowaga rynkowa. • Rozróżnia osoby fizyczne od osób prawnych. • Wyjaśnia pojęcie „działalność gospodarcza”. • Wyjaśnia pojęcie „organ osoby prawnej”. • Wymienia rejestry, w których ewidencjonowane są w Polsce podmioty prowadzące działalność gospodarczą. • Na podstawie numeru NIP lub REGON sprawdza we właściwym rejestrze informacje o wpisanym do niego przedsiębiorcy. • Wyjaśnia różnice między spółkami osobowymi a spółkami kapitałowymi.	• Wyjaśnia działanie mechanizmu rynkowego. • Wyznacza graficznie punkt równowagi rynkowej. • Określa sytuacje panującą na rynku na podstawie relacji popytu i podaży. • Na podstawie przedstawionego opisu sytuacji identyfikuje, czy określony rodzaj aktywności człowieka stanowi działalność gospodarczą. • Na podstawie formy organizacyjno-prawnej działalności gospodarczej wskazuje rejestr, w którym powinna być ona zarejestrowana. • Stosuje zasadę swobody umów.
3	1	PDG 1)	Podjęcie decyzji o prowadzeniu działalności gospodarczej	Motywy podejmowania działalności gospodarczej. Cechy ułatwiające i utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej.	• Przedstawia motywy podejmowania działalności gospodarczej. • Charakteryzuje zjawisko „samozatrudnienia”. • Wskazuje cechy ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej. • Wskazuje cechy utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej.	• Wyszukuje w internecie informacje o polskich przedsiębiorcach, którzy odnieśli sukces w świecie i na podstawie przedstawionych informacji identyfikuje cechy, które spowodowały ten sukces.
4-5	2	PDG 7)	Przygotowanie do podjęcia działalności gospodarczej	Nisza rynkowa. Polska Klasyfikacja Działalności. Rynek docelowy. Działalność typu B2B i B2C. Franchyza. Działalność jednoosobowa, a spółka. Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej. Formy opodatkowania dochodów	• Wyjaśnia pojęcie niszy rynkowej. • Korzysta z wyszukiwarki symboli PKD na stronie internetowej www.stat.gov.pl. • Wyjaśnia, na czym polega działalność typu B2B i typu B2C. • Wyjaśnia pojęcia „franchyza”, „przedsiębiorstwo sieciowe”, „franczyzer”, „franczyzant”.	• Na podstawie opisów sytuacji umie wskazać nisze rynkowe. • Ustala symbol PKD dla opisanego rodzaju działalności gospodarczej. • Wskazuje zalety i wady prowadzenia działalności na podstawie umowy franchyzy.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
				uzyskiwanych z działalności gospodarczej przez osoby fizyczne: karta podatkowa, ryczałt ewidencjonowany, podatek liniowy, podatek wg skali podatkowej. Kryteria wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzonej działalności gospodarczej. Nazwa (firma) przedsiębiorstwa. Organizacje i urzędy udzielające pomocy osobom podejmującym działalność gospodarczą.	• Przedstawia wady i zalety poszczególnych form opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej podatkiem dochodowym od osób fizycznych. • Wyjaśnia pojęcia: „karta podatkowa”, „ewidencja przychodów”, „podatkowa księga przychodów i rozchodów”. • Wyjaśnia pojęcie „firma”. • Wymienia i charakteryzuje kryteria, które należy uwzględnić przy dokonywaniu wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej. • Ustala nazwę (firmę) dla wybranej formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej. • Wyszukuje adresy organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy osobom podejmującym działalność gospodarczą.	• Porównuje prowadzenie przedsiębiorstwa jednoosobowego z prowadzeniem spółki – wskazuje wady i zalety obu form prowadzenia działalności. • Wskazuje możliwe do zastosowania formy opodatkowania dochodów dla wskazanych form organizacyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej. • Wybiera formę organizacyjno-prawną prowadzenia działalności gospodarczej w oparciu o przedstawione kryteria.
6	1	PDG) 7)	Biznesplan	Pojęcie biznesplanu. Cele biznesplanu. Adresaci biznesplanu. Termin sporządzenia biznesplanu. Struktura i zawartość biznesplanu.	• Wyjaśnia pojęcie „biznesplan”. • Wymienia adresatów biznesplanu. • Wymienia elementy biznesplanu. • Wymienia i charakteryzuje elementy analizy SWOT.	• Wymienia cele sporządzania biznesplanu. • Charakteryzuje zawartość poszczególnych elementów biznesplanu. • Sporządza analizę SWOT na podstawie przedstawionego opisu.
7	1	PDG) 7)	Źródła finansowania wydatków związanych z podjęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej	Wydatki związane z uruchomieniem działalności gospodarczej. Oszczędności zgromadzone przez przedsiębiorcę. Pożyczka od osób fizycznych. Dotacje dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. Fundusze europejskie przeznaczone dla osób podejmujących działalność gospodarczą. Kredyty i pożyczki bankowe. Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Fundusze venture capital i aniołowie biznesu..	• Wymienia źródła finansowania wydatków, z jakich mogą korzystać osoby podejmujące działalność gospodarczą. • Wyszukuje informacje na temat warunków uzyskania dotacji dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. • Wyszukuje informacje o funduszach europejskich dostępnych dla osób podejmujących działalność gospodarczą. • Wyszukuje oferty banków, funduszy pożyczkowych i funduszy poręczeniowych dla osób podejmujących działalność gospodarczą.	• Charakteryzuje źródła finansowania, z jakich mogą korzystać osoby podejmujące działalność gospodarczą. • Przygotowuje dokumenty niezbędne do uzyskania dotacji dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. • Rozumie wymagania, jakie należy spełnić ubiegając się o środki z funduszy europejskich na podjęcie działalności gospodarczej. • Wyszukuje informacje o funduszach europejskich dostępnych dla osób podejmujących działalność gospodarczą.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
					- Rozumie warunki, jakie należy spełnić, ubiegając się o kredyt bankowy lub o pożyczkę czy poręczenie. - Wyjaśnia pojęcie „zdolność kredytowa”. - Znajduje informacje o funduszach venture capital i aniołach biznesu.	Analizuje wymagania, jakie należy spełnić, podejmując współpracę z funduszem venture capital lub z aniołem biznesu.
8	1	Sprawdzian				
9-10	2	PDG) 3), 7)	Uruchomienie działalności gospodarczej	Wniosek o wpis do CEIDG i załączniki do niego. Pieczęć przedsiębiorstwa. Profil zaufany. Rachunek bankowy. Zgłoszenie osób podlegających ubezpieczeniom społecznym i zdrowotnym do ZUS. Podatek od towarów i usług. Zwolnienia z podatku od towarów i usług. Konsekwencje wyboru zwolnienia z VAT i rezygnacji ze zwolnienia. Rejestracja na potrzeby podatku od towarów i usług. VAT-R. Obowiązek posiadania kasy fiskalnej.	- Wymienia czynności związane z podejmowaniem działalności gospodarczej w formie jednoosobowego przedsiębiorstwa osoby fizycznej. - Znajduje adresy urzędów, w których może załatwić formalności związane z podejmowaniem działalności gospodarczej w formie jednoosobowego przedsiębiorstwa osoby fizycznej. - Wypełnia formularz CEIDG-1 z załącznikami. - Wyszukuje informacje o bankach prowadzących rachunki bankowe związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. - Na podstawie wskazanych kryteriów dokonuje wyboru banku oferującego najlepsze warunki prowadzenia rachunku bankowego związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. - Wyjaśnia pojęcie „profil zaufany”. - Wybiera formularze potrzebne do zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego: osoby prowadzącej działalność gospodarczą, pracowników, zleceniobiorców i członków ich rodzin. - Wyjaśnia istotę podatku od towarów i usług. - Rozumie różnice między podatkiem naliczonym a podatkiem należnym. - Sprawdza, czy określony podatnik może korzystać ze zwolnienia od podatku od towarów i usług.	- Porównuje oferty banków w zakresie prowadzenia rachunków bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. - Załatwia formalności potrzebne do uzyskania profilu zaufanego. - Opisuje formalności potrzebne do uzyskania profilu zaufanego. - Wypełnia formularze potrzebne do zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego osoby prowadzącej działalność gospodarczą, pracowników, zleceniobiorców i członków ich rodzin. - Wyjaśnia konsekwencje bycia podatnikiem zwolnionym od podatku od towarów i usług. - Wyjaśnia konsekwencje bycia czynnym podatnikiem podatku od podatku od towarów i usług. - Wypełnia formularz VAT-R.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
					Sprawdza, czy określony podatnik ma obowiązek rejestrowania sprzedaży za pomocą kasy fiskalnej.	
11	1	(PDG) 9)	Lokal, w którym prowadzona jest działalność gospodarcza.	Miejsce wykonywania działalności gospodarczej. Czynności biurowe. Urządzenia biurowe. Komputer. Oprogramowanie komputerowe wspierające prowadzenie działalności gospodarczej. Legalność oprogramowania. Wolne licencje . Warunki licencji. Telefon. Skaner. Telefaks. Drukarka. Kserokopiarka. Urządzenie wielofunkcyjne. Niszcarka. Projektor multimedialny. Bindownica. Termobindownica. Środki biurowe do przechowywania dokumentów papierowych. Tablice biurowe. Drobnny sprzęt biurowy.	- Wyjaśnia pojęcie „czynności biurowe”. - Wymienia i charakteryzuje urządzenia biurowe. - Wymienia i charakteryzuje środki biurowe do przechowywania dokumentów. - Wymienia i charakteryzuje programy komputerowe potrzebne do prowadzenia działalności gospodarczej (dla branży w jakiej uczeń zdobywa zawód). - Zna sposoby zdobycia legalnego oprogramowania. - Wyjaśnia pojęcia „wolne oprogramowanie” i „chmura obliczeniowa”.	- Obsługuje urządzenia biurowe. - Korzysta ze środków biurowych do przechowywania dokumentów. - Obsługuje programy komputerowe potrzebne do prowadzenia działalności (dla branży w jakiej uczeń zdobywa zawód). - Analizuje warunki licencji na programy komputerowe. - Wyszukuje informacje o programach komputerowych potrzebnych do prowadzenia działalności gospodarczej, które są udostępniane na podstawie wolnych licencji (dla branży w jakiej uczeń zdobywa zawód). - Przedstawia wady i zalety korzystania z chmury obliczeniowej.
12	1	(PDG) 2), 3), 7), 13)	Zatrudnianie pracowników	Formy zatrudnienia. Agencje pracy tymczasowej. Umowa zlecenie i umowa o dzieło. Umowa o pracę. Koszty korzystania z różnych form zatrudnienia.	- Korzysta z kodeksu pracy i innych ustaw i rozporządzeń związanych z zatrudnianiem pracowników. - Wymienia i charakteryzuje różne formy zatrudnienia. - Przedstawia wady i zalety pracy tymczasowej z punktu widzenia pracodawcy. - Wyjaśnia różnicę między umową o dzieło a umową zlecenie. - Przedstawia korzyści pracodawcy związane z zatrudnianiem pracowników na podstawie innych form zatrudnienia niż umowa o pracę.	- Porównuje różne formy zatrudnienia. - Wybiera najkorzystniejszą dla pracodawcy formę zatrudnienia pracowników w przedstawionej sytuacji. - Wyjaśnia działanie zasady nadrzędności prawa pracy. - Ocenia, czy w opisanych warunkach zawarcie innej umowy niż umowa o pracę jest zgodne z obowiązującymi przepisami.
13	1	Sprawdzian				
14	1	(PDG) 10)	Marketing	Pojęcie i zadania marketingu. Narzędzia marketingu. Produkt: pojęcie i cechy. Cena: pojęcie ceny,	Wymienia narzędzia marketingu.	Wskazuje na konkretnych przykładach, jak poszczególne cechy produktu wpływają na jego ocenę przez nabywców.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
				rabaty cenowe i ich rodzaje, zmiany cen. Dystrybucja: pojęcie dystrybucji, rodzaje dystrybucji. Promocja: pojęcie i narzędzia promocji. Reklama. Formy i nośniki reklamy. Sprzedaż osobista i jej formy. Promocja sprzedaży i jej narzędzia. Public relations. Sponsoring. Promocja małej firmy.	- Wyjaśnia pojęcia: „marketing” „produkt”, „dystrybucja”, „cena”, „promocja”, „badania marketingowe”. - Wymienia i charakteryzuje cechy produktu. - Wymienia i charakteryzuje rabaty cenowe. - Wymienia i charakteryzuje rodzaje dystrybucji. - Wymienia i charakteryzuje środki i nośniki reklamy. - Wymienia i charakteryzuje techniki promocji (aktywizacji) sprzedaży. - Wyjaśnia pojęcie „public relations” i podaje przykłady działań mających na celu ich kształtowanie. - Wyjaśnia pojęcie sponsoringu i podaje przykłady sponsoringu.	- Wymienia i charakteryzuje czynniki, jakie należy uwzględniać ustalając cenę. - Na podstawie opisu sytuacji proponuje zastosowanie różnych rabatów cenowych. - Wymienia i opisuje przyczyny zmniejszania i zwiększania ceny produktu. - Na podstawie opisu sytuacji proponuje rodzaj dystrybucji. - Formułuje warunki, jakie powinna spełniać skuteczna reklama. - Na podstawie opisu sytuacji proponuje zastosowanie różnych technik promocji (aktywizacji) sprzedaży.
15	1	(PDG) 1), 2), 3), 7)	Obsługa klientów	Standard obsługi klienta. Formy płatności. Płatności gotówkowe. Płatności bezgotówkowe. Formy płatności stosowane przez sklepy i serwisy internetowe. Dokumenty potwierdzające sprzedaż. Wydruk z kasy fiskalnej. Faktura. Rachunek. Dokumenty korygujące fakturę – nota korygująca, faktura korygująca. Obowiązki przedsiębiorcy związane ze sprzedażą konsumencką. Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż konsumencką poza lokalem przedsiębiorstwa. Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż konsumencką na odległość. Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy świadczącego usługi dla konsumentów.	- Wyjaśnia pojęcie „standard obsługi klienta” zarówno w szerszym, jak i w węższym znaczeniu. - Wymienia i charakteryzuje formy płatności. - Opisuje sposób zachowania sprzedawcy przyjmującego płatność gotówkową. - Opisuje sposób zachowania sprzedawcy przyjmującego płatność kartą płatniczą. - Wymienia i charakteryzuje dokumenty potwierdzające sprzedaż. - Sporządza rachunek i fakturę. - Wymienia i charakteryzuje dokumenty korygujące faktury. - Wymienia obowiązki przedsiębiorcy wynikające z prowadzonej przez niego sprzedaży konsumenckiej, sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa i sprzedaży na odległość.	- Proponuje zastosowanie określonych form płatności w przedstawionych sytuacjach. - Sporządza dokument polecenia przelewu i wpłaty gotówkowej. - Sporządza fakturę korygującą i notę korygującą. - Wskazuje dokument korygujący, jaki powinien być wystawiony na podstawie przedstawionego opisu sytuacji. - Na podstawie przedstawionych opisów sytuacji ocenia prawidłowość postępowania przedsiębiorców pod względem wypełniania przez nich obowiązków wynikające z prowadzonej przez niego sprzedaży konsumenckiej, sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa i sprzedaży na odległość.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
16	1	(PDG) 12)	Normalizacja i ocena zgodności	Normalizacja. Normalizacja międzynarodowa, europejska i krajowa. Polski Komitet Normalizacyjny. Norma. Cechy normy. Polskie Normy. Oznaczenie norm międzynarodowych, europejskich i polskich. Wyszukiwarka Polskich Norm. Zgodność z Polską Normą. Znak zgodności CE. Certyfikat zgodności i deklaracja zgodności.	- Definiuje pojęcia „normalizacja” i „norma”. - Rozróżnia oznaczenia norm ISO, norm europejskich i Polskich Norm. - Korzysta z wyszukiwarki Polskich Norm. - Wyjaśnia, na czym polega ocena zgodności.	- Wymienia korzyści płynące z normalizacji. - Wyjaśnia, dlaczego przedsiębiorstwa i inne jednostki organizacyjne stosują w swojej działalności normy. - Wyszukuje normy stosowane w danej branży (w branży zgodnej z zawodem, który zdobywa). - Odróżnia certyfikat zgodności od deklaracji zgodności.
17	1	(PDG) 4), 5), 6)	Konkurencja i współpraca z innymi przedsiębiorstwami	Pojęcie branży. Podmioty tworzące branże i inne podmioty działające na rzecz branży. Konkurencja. Kooperacja. Outsourcing.	- Wyjaśnia pojęcie branży. - Wskazuje przedsiębiorstwa należące do jego branży (chodzi o branżę związaną ze zdobywanym zawodem). - Wskazuje organy władz publicznych, organizacje, stowarzyszenia i fundacje prowadzące działalność na rzecz jego branży. - Identyfikuje powiązania między przedsiębiorstwami należącymi do jego branży a innymi podmiotami działającymi na rzecz branży. - Wyjaśnia pojęcie konkurencji. - Wyjaśnia pojęcie nieuczciwej konkurencji. - Identyfikuje działania prowadzone w ramach konkurencji cenowej i pozacenowej. - Wyjaśnia pojęcie kooperacji. - Wyjaśnia, na czym polega outsourcing. - Przedstawia przykłady korzystania z outsourcingu w przedsiębiorstwach prowadzących działalność w danej branży (w branży zgodnej z zawodem, który zdobywa).	- Wskazuje przedsiębiorstwa z innych branż oferujące produkty, którymi zainteresowane są firmy z jego branży. - Wskazuje możliwe do zrealizowania przedsięwzięcia z innymi przedsiębiorstwami z jego branży. - Analizuje działania firm konkurencyjnych do wskazanej firmy. - Wskazuje na przedstawionych przykładach czyny nieuczciwej konkurencji. - Stosuje kryteria wyboru dostawcy i dokonuje wyboru dostawcy w opisanej sytuacji. - Wyjaśnia pojęcie konsorcjum. - Wyjaśnia, na czym polega współpraca na zasadzie podwykonawstwa - Przedstawia wady i zalety outsourcingu.
18-19	2	(PDG) 1), 2), 3), 7), 13)	Finanse małego przedsiębiorstwa	Kapitał. Majątek. Koszty i wydatki. Obniżanie kosztów Przychody i wpływy. Optymalizowanie przychodów i kosztów. Wynik finansowy.	- Rozróżnia pojęcia kapitał i majątek i wyjaśnia ich znaczenie. - Rozróżnia pojęcia: „koszt” i „wydatek” oraz „przychód” i „wpływ”.	- Wymienia podstawy prawne korzystania ze środków gospodarczych należących do innego przedsiębiorcy. - Na podstawie przedstawionych opisów sytuacji proponuje możliwe do podjęcia działania

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
					- Wyjaśniania wpływ kosztów na zysk przedsiębiorcy. - Oblicza zysk i stratę.	wpływające na zmniejszenie kosztów i zwiększenie przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej.
20	1	(PDG) 11)	Wdrażanie innowacji	Definicja innowacji. Rodzaje innowacji według ich obszaru (innowacje: produktowe, technologiczne, organizacyjne i marketingowe). Proces wdrażania innowacji i jego etapy.	- Definiuje pojęcie „innowacja”. - Wymienia cechy charakteryzujące innowacje. - Wyszukuje informacje o innowacjach w swojej branży. - Opisuje, na czym polega proces wdrażania innowacji.	- Na podstawie opisu innowacji umie rozróżnić innowacje: produktowe, technologiczne, organizacyjne i marketingowe. - Wymienia etapy procesu wdrażania innowacji - Wyszukuje informacje o innowacjach produktowych, technologicznych, organizacyjnych i marketingowych w swojej branży.
21	1	Sprawdzian				
22-24	3	(PDG) 1), 2), 3), 7), 13)	Obowiązki przedsiębiorcy wynikające z prawa podatkowego	Podatek. Prawo podatkowe. Podstawowe pojęcia prawa podatkowego.. Obowiązki wynikające z podatku dochodowego od osób fizycznych. Podatkowa księga przychodów i rozchodów i jej prowadzenie. Ewidencja przychodów i jej prowadzenie. Karta podatkowa i związane z nią obowiązki. Obowiązki przedsiębiorców wynikające z ustawy o podatku od towarów i usług. Deklaracje podatkowe. Ewidencja sprzedaży i ewidencja zakupu.	- Wyjaśnia pojęcia „podatek”, „podatnik”, „płatnik”, „inkasent”, „obowiązek podatkowy”, „zobowiązanie podatkowe”, „organ podatkowy”. - Identyfikuje podmioty zobowiązane do płacenia podatku dochodowego od osób fizycznych. - Ustala wysokość podatku płaconego w formie karty podatkowej na podstawie przedstawionego opisu. - Oblicza podatek dochodowy od osób fizycznych na podstawie zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów. - Oblicza podatek dochodowy od osób fizycznych na podstawie zapisów w ewidencji przychodów. - Oblicza podatek należny i naliczony. - Oblicza kwoty podatku do zapłacenia na podstawie informacji o podatku należnym i podatku naliczonym.	- Dokonuje zapisów w podatkowej księdze przychodów i rozchodów. - Dokonuje zapisów w ewidencji przychodów. - Rozróżnia formularze podatkowe wykorzystywane do dokonywania rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i wybiera właściwe formularze na podstawie przedstawionego opisu sytuacji. - Wymienia obowiązki przedsiębiorców wynikające z podatku od towarów i usług. - Sporządza deklarację podatkową VAT-7 na podstawie informacji o wielkości sprzedaży, podatku należnego, wielkości zakupu i podatku naliczonego.
25	1	(PDG) 1), 2), 3), 7), 13)	Obowiązki przedsiębiorcy wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Ubezpieczenia społeczne osób prowadzących działalność gospodarczą. Ubezpieczenia społeczne pracowników.	Wymienia obowiązki wobec ZUS osób prowadzących działalność gospodarczą związane z własnym ubezpieczeniem społecznym oraz z ubezpieczeniem pracowników.	Oblicza składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy osób prowadzących działalność gospodarczą.

Lp.	Liczba godzin	Część podstawy programowej	Temat	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
					• Ustala terminy płatności składek w różnych, opisanych sytuacjach. • Rozróżnia formularze ubezpieczeniowe. • Korzysta ze źródeł informacji dotyczących obowiązków wobec ZUS osób prowadzących działalność gospodarczą.	• Oblicza składki na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy pracowników. • Na podstawie przedstawionego opisu sytuacji dokonuje wyboru potrzebnych formularzy ubezpieczeniowych. • Wypełnia formularze ubezpieczeniowe.
26-27	2	(PDG) 8)	Korespondencja prowadzona przez przedsiębiorcę	Pojęcie i formy korespondencji. Pismo i jego rodzaje. Zasady sporządzania pism. Pismo przewodnie. Korespondencja w sprawach handlowych. Korespondencja w sprawach pracowniczych. Faks. Służbowe e-maile. Służbowe SMS-y.	• Wyjaśnia pojęcia „pismo”, „korespondencja”, „papier firmowy”. • Wskazuje w piśmie jego elementy składowe. • Pisz e-maile w sprawach związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą, przestrzegając zasad pisania e-maili służbowych. • Pisz SMS-y w sprawach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, przestrzegając zasad pisania e-maili służbowych.	• Sporządza pisma przy wykorzystaniu edytora tekstu (pismo przewodnie, ofertę).
28-29	2	(PDG) 1), 2), 3), 7),	Prawo a działalność gospodarcza	Prawo. Podstawowe zasady prawne. Źródła prawa. Akt normatywny. Gałęzie prawa. Poszczególne gałęzie prawa a działalność gospodarcza. Ochrona danych osobowych. Zasady zachowania człowieka w urzędzie.	• Wyjaśnia pojęcie „prawo”. • Korzysta z różnych źródeł prawa. • Wymienia gałęzie prawa. • Wskazuje najważniejsze zapisy Konstytucji RP dotyczące działalności gospodarczej. • Wyjaśnia rolę prawa cywilnego w gospodarce. • Potrafi korzystać z przysługujących mu praw.	• Wyszukuje wskazany akt normatywny. • Wyszukuje wskazany przepis prawa. • Charakteryzuje gałęzie prawa i wskazuje gałęzie prawa najważniejsze dla przedsiębiorcy. • Wyjaśnia poszczególne zapisy Konstytucji dotyczące działalności gospodarczej. • Wymienia i charakteryzuje obowiązki przedsiębiorcy związane z ochroną danych osobowych. • Potrafi zachować się w urzędzie.
30	1	Sprawdzian				